

Figuur 2: Het (gesloten) Lam Gods: buitenpanelen

1. Een intrigerend meesterwerk van wereldklasse

Het Lam Gods van de gebroeders Hubert en Jan Van Eyck, voltooid in 1432, is een uniek monument in het culturele erfgoed van ons land en van de wereld. Het is bijna 600 jaar oud en perfect bewaard, ongelooflijk gedetailleerd, diep en symbolisch. Het geldt als een hoogtepunt van de Vlaamse Primitieven. Na al die eeuwen blijft het **mysterieus en vol onbeantwoorde vragen**, net zoals de oorspronkelijke scène uit het boek Openbaring natuurlijk! Eerlijk gezegd weten de kenners niet altijd zeker wat Hubert (overleden in 1426) en Jan Van Eyck eigenlijk bedoelden met elk tafereel of detail. Het meesterwerk blijft ons uitdagen voor verder onderzoek of diepere reflectie.

Figuur 3: Lam Gods: Joos Vijd, de opdrachtgever

Het werk zelf staat in de Sint-Baafskathedraal in Gent en is een zogenaamd **altaarstuk**. Het is 4,40 op 3,40 m., met 12 panelen, zowel binnen als buiten beschilderd met olieverf op eikenhout – samen 24 taferelen dus.

De opdrachtgever en sponsor was de Gentse burger-koopman **Jodocus (Joos) Vijd**: hij en zijn vrouw Elisabeth Borluut – uit een adellijke familie – staan in vrome gebedshouding ook afgebeeld op de buitenpanelen, op zulke realistische manier dat men elke rimpel en ader in hun gezicht kan zien.

Eeuwenlang konden bezoekers het kunstwerk enkel op feestdagen bewonderen, omdat dan de panelen geopend werden. Toen ik er passeerde, waren ze te zien in het halfdonker, achter een metalen hek en een glazen plaat: erg beperkt zicht dus. Waarom Van Eyck dan zoveel moeite stak om de talloze piepkleine details zo piekfijn af te werken, terwijl quasi niemand ze kon zien? Een mogelijk antwoord hierop is: hij schilderde het voor God, niet voor mensen. Maar dankzij de moderne technologie werd het gescand in de allerhoogste resolutie – tot 100 miljard pixels – en kan vandaag iedereen **de microscopische details** online bewonderen¹: dus van overal ter wereld, maximaal ingezoomd en zelfs gratis – wat tot voor kort bijna niemand kon! Hoe bevoorrecht en ‘verwend’ zijn we vandaag! Zo staan we nog meer dan ooit verbluft te staren op de kleinste

¹ Iedereen kan online doorheen het veelluik wandelen mét uitleg en in hoge resolutie: <https://artsandculture.google.com/story/MgVxdMZDbjc8LQ>. En hier kan je zelf elk paneel bewonderen tot op de millimeter: <https://legacy.closetovaneyck.be/#home/sub=VIS>. De VRT-documentaire *Lam Gods: De Verlokking van de Werkelijkheid* (2019) geeft ook zeer gedetailleerde beelden en veel achtergrondinformatie. Een andere driedelige serie *Geheimen van het Lam Gods* (2025) toont in detail het complexe proces van de restauratie.